

Darák: a Kúria magas színvonalú, meggyőző szakmai munkájával biztosíthatja a jogegységet

Budapest, 2012. április 9., hétfő (MTI) - A Kúria elsősorban magas színvonalú, meggyőző szakmai munkájával és nyitottságával biztosíthatja a jogegységet, nem pedig az alsóbb fokú bíróságokra formálisan kötelező jogi aktusokkal. Ezt a célt szolgálják a legfelsőbb bírói fórumon létrejött jogelemző csoportok, amelyek egy-egy jogterület ítélkezési gyakorlatának legégetőbb problémáit igyekeznek tisztázni - mondta Darák Péter, a Kúria elnöke az MTI-nek.

A nemrég megalakult öt elemző csoport munkájában kúriai bírák mellett alsóbb fokú bíróságok bírái, más jogász szakmák, illetve az egyetemi-tudományos szféra képviselői is részt vesznek. A közigazgatási bíráskodás területén a 2013. elején felálló közigazgatási-munkaügyi bíróságok eljárási rendje, a büntetőjogi szakágban a felsőbb bíróságok hatályon kívül helyezési gyakorlata, a polgári jog területén a banki hitelezéssel kapcsolatos általános szerződési feltételek, a munkajogban a rokkantnyugdíjazás feltételei és a szakértői bizonyítás áll a vizsgálatok központjában, az ötödik csoport a költségvetési támogatásokkal kapcsolatos közigazgatási és polgári jog határára álló perek sajátosságait tekinti át - fejtette ki Darák Péter.

A témákat a Kúria kollégiumvezetői választották elsősorban az alapján, hogy hol vannak, vagy várhatóak a mindennapi ítélkezési munkában a társadalom nagyobb csoportjaira, vagy jelentős gazdasági érdekekre közvetlen hatást gyakorló jogviták, amelyeknél még kellően körül nem járt elméleti előkérdések várnak tisztázásra. A csoportok fél-egy évet kaptak feladatuk elvégzésére. Az alsóbb fokú bíróságokra az elemzések eredménye nem kötelező, nyilván csak akkor fogják beépíteni az ítéleteikbe, ha magas szakmai színvonalú, meggyőző és használható segítséget, támadhatatlan jogi érvekészleteket kapnak a konkrét ügyek eldöntéséhez - fejtette ki az elnök.

Darák Péter elmondta: a Kúria szakmai munkájának nyitottabbá tételét szolgálja az is, hogy már fogadják az alsóbb fokú bíróságok bíráit, akik részt vehetnek a kúriai ítélkezésben. Az elnök termékeny, kétoldalú kapcsolat kialakulására számít, hiszen így nemcsak a fiatal kollégák leshetik el a legnagyobb tapasztalatú bírák munkamódszereit, de a Markó utcai legfelsőbb bírói fórum is bepillantást nyerhet a törvényszékek, helyi bíróságok mindennapi problémáiba, a legújabb jellegzetes jogvitákba, amelyek a rendes jogorvoslati rendben csak évek alatt juthatnak el a Kúriára.

Arra a kérdésre, hogy Európa-szerre a felsőbb bírósági gyakorlat mennyire köti meg az alsóbb fokú bírák kezét, Darák Péter azt mondta: a nyugat-európai kontinentális igazságszolgáltatásban nincs kötelező felsőbb bírósági döntés, Európa másik felén egyes országokban létezik, de fontos hangsúlyozni, hogy Magyarországon sincs a kötelező erő megsértésének szankciója.

A Kúriára a napokban neveztek ki két új bírót, akik alkotmánybírói főtanácsadók voltak és a normakontroll tanács munkájában vesznek részt, valamint koordinációs feladatuk lesz az alkotmányossági kérdéseket illetően is, hiszen januártól a valódi alkotmányjogi panaszok eredményeként alapjogsértést állapíthat meg bírói eljárásokkal, ítéletekkel kapcsolatban az Alkotmánybíróság (Ab) és ilyen esetben polgári ügyeknél maga a Kúria dönt arról, miként állítható helyre az alkotmányos helyzet.

Darák Péter szerint évente mintegy 100-200 ilyen ügyet tárgyalhat majd érdemben az Ab. Az megjósolhatatlan, hogy ebből hány lesz olyan, ahol a rendes bíróság döntését alkotmányossági kifogás miatt megsemmisítik, de nem csak ezek a határozatok lesznek tanulságosak, hanem azok is, amelyek érdemi indoklásukkal visszaigazolják a bíróságok helyes, alkotmányos gyakorlatát.

A helyzet emlékeztet az államigazgatási határozatok megtámadására lehetőséget nyújtó közigazgatási bírósági felülvizsgálat 1991-es bevezetésére. Eleinte a megtámadott hatósági döntések négyötödét változtatták meg a bíróságok, ám ez az arány ma már csupán 10-20

százalék, köszönhetően annak, hogy az állami szervek beépítették gyakorlatukba a közigazgatási perekben kimunkált jogelveket - mondta a Kúria elnöke, aki maga is évtizedekig közigazgatási bíró volt.

A hivatalát január elsején elfoglaló Darák Péter elnöki tisztségének első negyedéről elmondta: megkezdődött a sarkalatos törvényekkel bevezetett intézmények tartalommal megtöltése. Az új elnök támogatást érzékelt a jogász szakmák, partnerintézmények, így például az Ab, az ügyészség, az ügyvédi kamara és az ombudsman részéről csakúgy, mint a többi hatalmi ágtól. Ennek egyik megnyilvánulása Orbán Viktor miniszterelnök bejelentése, hogy szeretnék a Kúria régi, Kossuth téri épületét visszaadni a legfelsőbb bírói fórumnak, ezzel is megerősítve közjogi súlyát. Ez nyilván több éves projekt lesz, de már a közeljövőben szimbolikusan megjelenhet régi épületében a Kúria, például amikor ott tartja egy-egy jelentősebb ügy tárgyalását, a kúriai bírák teljes ülését, vagy egyes szakmai rendezvényeket.

A nemrég megalakult új bírói testület, a 15 tagú Országos Bírói Tanács (OBT) kapcsán Darák Péter - aki Kúria-elnökként a 14 választott tag mellett a törvény erejénél fogva a 15. tag - elmondta: elsődleges, hogy az OBT a 2800 fős bírói kar problémáit közvetítse a központi igazgatás felé és kontrollálja az ott formálódó megoldási javaslatokat. A tanácsnak éppen ellenőrző funkciója megtartása érdekében őriznie kell különállását. Darák Péter ezért is mondott le arról, hogy a későbbiekben betöltse az OBT rotációval félévente változó soros elnöki posztját, mert - mint mondta - a testületnek más hatalmi centrumoktól, így a Kúria befolyásától is függetlenül kell kialakítania saját arculatát. Egy olyan testületi szellemet, amely a korábbi bírói öngazgatástól eltérően nem ad teret a helyi, területi érdekek harcának, és munkájában kizárólag az egységes magyar igazságszolgáltatás szempontjait érvényesíti - fogalmazott.